

JAAR

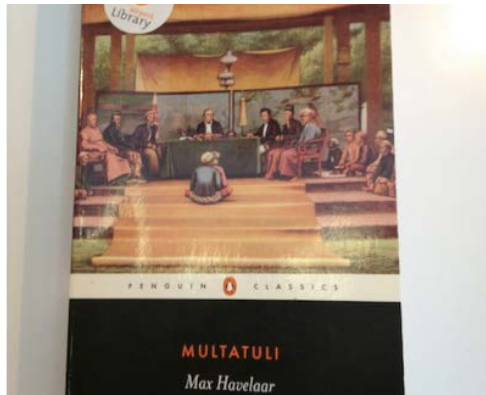
Met enige regelmaat verschijnen er op Internet impressies van bezoekers aan Airport Library. Eén van de mooiste is die van de Engelse *Mrs. Tsk*, die op haar blog <http://mrstsk.tumblr.com/> de onderstaande reportage heeft gepubliceerd.

Mrs Tsk*

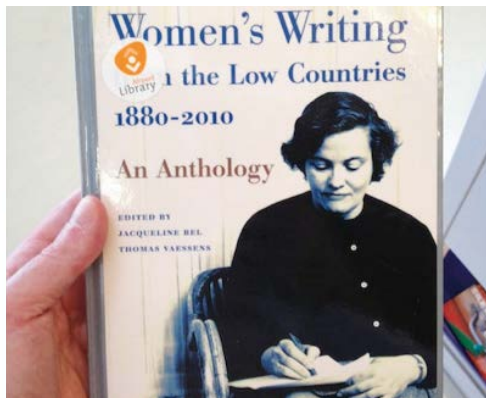
The thoughts of Chairman Momus

I've noticed - and like - a tendency for airports to become more civic, more down-to-earth; to offer useful things like bakeries, laundromats and libraries as well as the more traditional security checks and duty-free luxury brands. This move from the neoliberal to the liberal, from consumer to citizen, is visible in Amsterdam's Schiphol Airport, which has a nice little library in one of its avenues. Re-routed after a missed connection, I was a typical user: I had time to kill but no local currency to burn, I wasn't in Holland for Holland's sake but was prepared to learn something about the nation surrounding this "hub".

The English section of the Schiphol library contains not "airport novels", not embossed shopping-and-fucking titles, but carefully-selected books by Dutch authors in translation.

Since I was heading to the Far East on a Dutch airline, this was the title that interested me the most: a savage satire on Dutch colonialism in Indonesia. Being a liberal enterprise, this involves some self-flagellation; I doubt the Japanese would be examining their own colonial legacy in an airport library, for instance. (Of course, open self-criticism is a form of covert self-boosting for the liberal state. And to regret that you had colonies is also to boast that you had colonies.)

These are the kind of books one doesn't normally see at airports, which tend — in Britain, anyway — to present a sort of Sunday Times / Jeremy Clarkson view of the world. (Because, don't forget, you're a *high flyer*!)

The library space has not been assessed for its retail or rental value. It's free to sit there, for as long as you like. Within the place there are other places; that's what a library might be: a place for other places. (And of course that's what an airport is too.)

"Dutch Delftware: the history of a national product." I'm not saying this is not propaganda by the state. It *is* propaganda by the state, and I don't mind that at all.

I'm also interested in the neat and willing Dutch embrace and re-discovery of architectural Modernism (the UK was much more cautious), as exemplified by a book about the 1920's TB clinic Zonnestraal.

You know, walking past Magma in London the other day I glanced in and saw two titles, a book called Life's A Pitch and a magazine called Brand, and thought to myself that a lot of what passes for "creative" publishing in the UK is just stuff about money and clients. But the Schiphol library has a good selection of design titles which are *actually about design* rather than "pitching" or "brand" or whatever. They're also laying claim to Anton Corbijn, who is in turn laying claim to David Bowie during his most liberal and creative period. Always a bonus in my book.

Well done, Dutch government, your sly propaganda exercise has persuaded me that Holland is more liberal than the UK, and that after neoliberalism there is... liberalism.

VERSLAG 13

20

Airport
Library

In de zomer van 2010 is op Schiphol de Airport Library geopend. In dit bericht stellen we u op de hoogte van de resultaten in 2013.

GEBRUIK

Airport Library heeft op vrijwel elk moment van de dag bezoekers. Omdat de bibliotheek een open ruimte is, is het tellen van bezoekers niet mogelijk. Een exact beeld van het aantal bezoekers is er dus niet. Maar in samenwerking met Schiphol is voor 2013 een schatting van 325.000 bezoekers gemaakt. Daarmee is de vooraf geformuleerde doelstelling om in 2013 200.000 bezoekers te trekken ruimschoots gehaald. En medio 2013 werd zelfs de miljoenste bezoeker sinds de opening ontvangen. Met het hogere bezoekersaantal heeft Airport Library geprofiteerd van het recordaantal passagiers op Schiphol: 52,5 miljoen. Daarnaast zijn in 2012 de faciliteiten aangebracht om in de bibliotheek te werken aan de leestafels. Daardoor werd het bezoek aan de bibliotheek hoger door bezoekers die daar graag gebruik van maakten en met hun laptop of tablet hun tijd op Schiphol doorbrachten. Van de ruim 6 miljoen bezoekers van de Holland Boulevard, het verblijfsgebied waar de bibliotheek is gevestigd, ziet een zeer groot percentage Airport Library. Opvallend is ook om te constateren hoe vaak voorbijgangers van afstand de bibliotheek fotograferen zonder een bezoek te brengen.

We kunnen het gebruik van Airport Library wel exact meten aan het aantal pageviews op de negen iPads. In 2013 waren dat er 352.485, verdeeld over 128.563 unieke bezoekers. De belangstelling voor de rubrieken op de iPads gaat met name uit naar muziek (82.707 pageviews) en Amsterdam (42.125). De andere rubrieken – architectuur, beeldende kunst, design, literatuur en geschiedenis – leverden elk tussen de 9.000 en 14.000 pageviews op. Het digitale gastenboek is 8.994 keer bekeken en vele honderden bezoekers lieten een boodschap achter. Bij de individuele filmpjes werden net als in 2011 en 2012 filmpjes over Amsterdam het meest bekeken. Maar ook filmpjes over bijvoorbeeld Dick Bruna, Vermeer en Rem Koolhaas trokken meer dan 1.000 kijkers.

PUBLICITEIT

Eén van de doelstellingen van Airport Library is het opleveren van minimaal 200 media-uitingen gedurende de eerste drie jaar van het bestaan om bij te dragen aan een positieve profilering van de Openbare Bibliotheek. Deze doelstelling is al ruim gehaald, met ruim 600 media-uitingen in 2010 en nog eens ruim 200 media-uitingen in 2011. In 2012 zijn daar 95 media-uitingen bij gekomen en in 2013 nog eens 128. Met name buitenlandse media besteden aandacht aan Airport Library. Topper was het YouTube-filmpje *Holland: the original cool*, waarin ook de Airport Library behandeld wordt. Dit filmpje is gemaakt door het Nederlands Bureau voor Toerisme, Amsterdam Marketing, Schiphol en KLM en is meer dan een miljoen keer bekeken.

Opmerkelijkst was de uitverkiezing van Airport Library tot één van de acht meest sexy bibliotheken ter wereld, door de Amerikaanse reissite *Condé Nast Traveler*.

De website van Airport Library is in 2013 voorzien van een nieuwe ‘look & feel’.

WAARDERING

De waardering van bezoekers voor Airport Library blijkt vooral uit de vele, vrijwel altijd positieve berichten in het digitale gastenboek op de iPads. Hier volgt een kleine bloemlezing.

I can live here. Such an awesome place. Plenty of wonderful arts and amazing architecture.

I have just arrived from Latin America. We don't have this kind of spaces into the airports. It has been great spending time learning a lot of the Netherlands. Gracias por la experiencia.

I have flown via Schiphol several times in the past year but only today discovered this little secret! I really enjoy the Holland Boulevard so thank you, I will be coming back.

It is not my first time passing through this airport but it is definitely the greatest time I have spent here. Thanks so much for this cultural and relaxing experience.

How great to wait for a flight in this airport. This place makes me want to stay in Amsterdam instead of flying away to my actual destination. Vermeer's paintings, the delicate blue pottery... I may be planning an escape to Holland very soon.

It's so exciting to have a small corner reserved to knowledge in an airport while waiting for the next flight.

De kritiek die bezoekers op Airport Library hebben betreft het gemis aan algemene internettoegang en spelletjes op de iPads. Deze mogelijkheden passen echter niet in de doelstelling van de bibliotheek en daarom zal er aan de kritiek geen gehoor worden gegeven.

In navolging van Airport Library openden al snel twee bibliotheken op internationale vliegvelden in Taiwan hun deuren. Ook in 2013 kwamen er weer enkelen bij. Intussen zijn er zeker tien luchthavenbibliotheken in verschillende landen gerealiseerd, meestal vanuit de gedachte van een zogenaamde bookswap op basis van het principe “take a book, leave a book”. Er is nog nergens ter wereld een bibliotheek die vanuit een duidelijke visie een aanbod neerzet. Maar desondanks kunnen we de conclusie trekken dat Schiphol met Airport Library een trend heeft gezet.

In een onderzoek van de reisvergelijkingsite Skyscanner heeft 32% van de 10.000 ondervraagde internationale reizigers aangegeven een bibliotheek te wensen op hun ideale luchthaven. Daarmee stond de bibliotheek op de derde plaats, na een bioscoop (49%) en slaapstoelen (36%).

COLLECTIE EN APPARATUUR

De collectie boeken is in 2013 geactualiseerd en een deel van de boeken is wegens slijtage door nieuwe exemplaren vervangen. De digitale collectie, bestaande uit muziek, video's en foto's, is uitgebreid volgens de afspraak met het Ministerie van OCW, onze hoofdfinancier. Vermeldenswaardig is daarnaast de modernisering van de presentatie van de digitale collectie op de negen iPads.

ACTIVITEITEN

- Op de twee foto-expositieschermen waren in 2013 de volgende beeldverzamelingen te zien:
- Fototentoonstelling uit de collectie van het Stadsarchief Amsterdam. Een combinatie van oude foto's van Schiphol door de jaren heen en 19e eeuwse stadsgezichten van Amsterdam van Jacob Olie (januari – februari).
 - *Welcome Stranger*. Schermgedicht van K. Michel en Dirk Vis in het kader van *Poëzie op het scherm*, een project van het Nederlands Letterenfonds en het Mondriaan Fonds (januari – maart).
 - *From Holland with love: liefde in beeld en liefde voor het beeld*. Foto's van Nederlandse fotografen over de liefde naar aanleiding van de gelijknamige tentoonstelling in het Nederlands Fotomuseum (maart – mei).
 - Fototentoonstelling van foto's uit het boek *Les habitants des Suriname en Amsterdam*, in samenwerking met Antiquariaat Buku/Bibliotheca Surinamica en Carl Haarnack (maart – november).
 - Luchtfoto's van Nederland van fotograaf Karel Tomeï – bekend van de televisieserie *Nederland van boven* – in samenwerking met Uitgeverij Scriptum (juni – december).
 - *The canals of Amsterdam*. Foto's uit het gelijknamige boek van uitgeverij Thoth over 400 jaar Amsterdamse grachten (november – december).

In twee vitrines zijn de volgende kleine exposities getoond:

- *Brieven van Van Gogh*, over de brieven van Vincent van Gogh en met edities van de brievenbundels in verschillende talen in samenwerking met het Van Goghmuseum (januari – april).
- *Nijntje*, over Dick Bruna en zijn wereldberoemde Nijntje, in samenwerking met uitgeverij Mercis (april – juni).
- *Jip en Janneke*, over de in vele landen bekende hoofdpersonen uit de kinderboeken van Annie M.G. Schmidt, in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds (juli – augustus).
- *Herman Koch & Gerbrand Bakker*, over de twee meest vertaalde Nederlandse boeken van dit moment: *Het diner* van Herman Koch en *Boven is het stil* van Gerbrand Bakker. In samenwerking met het Nederlands Letterenfonds (september – november).
- *De brief voor de koning en Het boek van alle dingen*, over de veelvuldig vertaalde klassiekers van Tonke Dragt en Guus Kuijer, in samenwerking met de uitgeverijen Querido en Leopold (december).

Ook zijn er twee boekpromotie- en leesbevorderingsactiviteiten georganiseerd rond landelijke acties, waaraan steeds enkele tientallen passagiers vanuit alle windstreken meedoen:

- Nationale Voorleesdagen (1 februari 2013): kinderen maken hun eigen boekje en met behulp van de Boek-O-matic wordt het boek omgezet in een digitaal filmpje dat op YouTube wordt geplaatst, zodat het overal ter wereld te bekijken is.
- Boekenweek (22 maart 2013): rondom het thema *Gouden tijden, zwarte bladzijden* maakt fotografe Marie Cécile Thijs portretfoto's van passagiers op Schiphol naar analogie van de slavenportretten in het boek *Les habitants des Suriname en Amsterdam*. Tegelijkertijd is in Airport Library een fototentoonstelling te zien van de foto's uit het boek.

Om de aandacht te vestigen op de uitbreiding van de muziekcollectie op de iPads met twaalf Nederlandse singer-songwriters, treedt op 22 maart 2013 in samenwerking met de Centrale Discotheek Rotterdam Mark Lotterman op. RTL 7 maakt televisieopnamen.

Van een aantal van de genoemde activiteiten zijn filmpjes te zien op de nieuwspagina van de website van Airport Library. De filmpjes worden in opdracht van Schiphol gemaakt en ook op het YouTube kanaal ‘Schiphol TV’ uitgezonden.

PARTNERS

Voor de collectie en activiteiten van Airport Library wordt met een aantal partners gewerkt. In de verslagperiode waren dat:

- Nederlands Letterenfonds
- Koninklijke Bibliotheek
- Nationaal Archief
- Collectieve Propaganda voor het Nederlandse Boek
- Nederlands Fotomuseum
- FOAM Amsterdam
- Centrale Discotheek Rotterdam
- Amsterdam Marketing
- Stadsarchief Amsterdam
- Nederlands Fonds voor de Beeldende kunst
- Van Gogh Museum
- Amsterdam Museum
- Rijksmuseum
- EYE
- DutchCulture
- Interakt
- Uitgeverijen: Gottmer, Lemniscaat, Mercis, Scriptum, Rubinstein, Querido en Leopold
- Boekhandels: Amsterdamse Stadsboekwinkel, Architectura & Natura, Lambiek, Pegasus, Nijhoff & Lee en Buku.

FINANCIËN

Airport Library is ook in 2013 binnen de totale begroting gebleven. De inkomsten zijn opgebracht door het Ministerie van OCW (hoofdfinancier), ProBiblio/het netwerk van Noord- en Zuid-Hollandse bibliotheken en de Openbare Bibliotheek Amsterdam. NBD/Biblion sponsorde specifiek de boekpromotie- en leesbevorderingsactiviteiten en het binden van boeken. Per 1 juli 2013 is de subsidie van het Ministerie van OCW verlaagd, deels gecompenseerd door een verlaging van de huur- en servicekosten door Schiphol. Het gevolg van het per saldo negatieve effect op het beschikbare budget is onder meer dat er na 1 juli geen boekpromotie- en leesbevorderingsactiviteiten meer zijn georganiseerd. Andere besparingen zijn bij de werkzaamheden achter de schermen gerealiseerd.

VOORUITBLIK

Mede dankzij verlenging van de subsidierelatie met OCW is het driejarige contract met Schiphol, dat op 1 juli 2013 afliep, verlengd tot en met april 2014. Begin mei moet Airport Library wijken vanwege een grote verbouwing van het gebied waar de bibliotheek gevestigd is. Het is nu nog niet duidelijk of en in welke vorm er een bibliotheekvoorziening in 2014 terugkeert.

Door Airport Library hebben in de afgelopen jaren meer dan een miljoen mensen kennis kunnen maken met de Nederlandse cultuur en op een verrassende manier kunnen ervaren wat een bibliotheek op een internationale luchthaven kan betekenen. Als afsluiting van dit jaarverslag de titel van één van de vele artikelen die de afgelopen jaren over Airport Library zijn verschenen en die aantoont dat de bibliotheek zelfs het imago van Nederland goed doet: *A library in an airport ... in Holland of course.*